

**KARDINALOVA HOMILIJA U MISNOM SLAVLJU
PRIGODOM 10. OBLJETNICE SMRTI
BLAGOPOKOJNOG KARDINALA FRANJE KUHARIĆA**

Zagreb, katedrala, 10. ožujka 2012.

Liturgijska čitanja: Mih 7,14-15. 18-20; Lk. 15, 1-3. 11-32

**Preuzvišeni Apostolski nuncije,
draga braćo biskupi, prezbiteri i đakoni,
oci provincijali, redovnici i redovnice,
bogoslovi, sjemeništarci, redovnički kandidati i kandidatice;
draga braćo i sestre u Kristu!**

1. Godine što prolaze nemaju jednaku vrijednost u našim osjećajima, kada se odnose na drage ljude. Ni trajanje proživljenih trenutaka ne doživljavamo na isti način. Deset godina od smrti blagopokojnoga kardinala Franje Kuharića nosimo u svome vjerničkom iskustvu i spomenu, tako da – s jedne strane – osjećamo nedostatak vrijednoga pastira i službenika Crkve, i to nam se nedostajanje čini dugim, a – s druge strane – blizina u vjeri i živo sjećanje povezuju nas s njegovom milosnom nazočnošću među nama, te nam se čini da je tih deset godina prošlo veoma brzo. Štoviše, čvrsto vjerujemo da on u zajedništvu nebeske Crkve prati hod Crkve Zagrebačke nadbiskupije. Stoga je razumljivo da nam se, o spomenu na njegov prijelaz k nebeskom Ocu, prva misao veže uz zahvalnost na čovjeka kojega je papa Benedikt XVI. u ovoj prvostolnici, 5.

lipnja 2011. godine, nazvao »ljubljenim kardinalom«, istaknuvši i njegovo ime među primjerima nositelja snažnoga svjedočanstva u našoj Crkvi.

To je svjedočanstvo bilo obilježeno dubokom vjerom, pouzdanjem i nadasve otajstvom Božje ljubavi. Puno je svetopisamskih tekstova koji nam dozivaju u svijest njegove riječi, poticaje, utjehu i životne okolnosti dugogodišnje pastirske službe. No, današnje evanđelje, s prispodobom o milosrdnom Ocu na jednostavan i dubok način izriče njemu dragu stvarnost koju je stavio u svoje biskupsko geslo, ali istodobno postavio i pred svakoga od nas: Bog je ljubav. To nije puka tvrdnja, nego izraz najdublje životnog oslonca na Boga. Upravo u tome svjetlu razmatramo naviještenu Riječ i ono što je po toj riječi Bog činio i darovao svijetu životom i smrću blagopokojnoga Kardinala.

2. Razmatrajući poruku misnih čitanja vidimo da se milosrđe uvijek nalazi u odnosu prema ljudskoj grješnosti, prema slobodi koja je zahtjevan dar. Na temelju našeg vjerničkog iskustva poznato nam je da nije lako prihvatiti vlastitu grješnost i očitovati potrebu za oproštenjem. Zbog toga pojedinci i neke ideologije radije niječu postojanje Boga; nastoje iz rječnika izbrisati riječ 'griješ', kao prvi korak u pokušaju uklanjanja te stvarnosti iz osobnoga i društvenoga života. To se može iščitati i u našoj suvremenosti svaki put kada se napadno niječe Božja opstojnost ili umanjuje važnost čovjekova odnosa s Bogom.

Posljedica takvoga pristupa opisana je u Knjizi Postanka u kojoj čitamo da se time čovjek ne oslobađa od svoje ovisnosti o Stvoritelju, nego bolno spoznaje svu svoju ranjivost. Čovjek može postojati samo u odnosu prema Bogu, prema bližnjima i stvorenomu. Napadom na tu istinu unosi se razdor u samu osobu. Reakcija može biti poput Adamove, koji izabire bijeg, ili poput mlađeg sina iz današnjeg Evanđelja, koji se usudio

pogledati Očevo lice i vidjeti ljubav koja oprašta i preporuča; koja potvrđuje ono što nije nikada izbrisano iz njegova srca: dostojanstvo ponovno pronađenoga ljubljenog djeteta.

Tada se rađa radost, koja se Bogu obraća sa zahvalnim divljenjem i s molbom za milosrđe, o kakvoj smo čuli u riječima proroka Miheja: »Tko je Bog kao ti koji prašta krivnju, koji grijeh oprašta«. Gorko iskustvo grijeha koje je preobraženo u radost oprostjenja, na izvanredan način objavljuje Boga, milosrdnoga ljubitelja čovjeka. Njegovo su lice naviještali proroci; prema njemu su usmjeravali srce izabranoga naroda koji je često zaboravljao Božja dobročinstva i otklanjao se od Saveza, tražeći svoje putove. Proroci su molili od Boga darove vjernosti i dobrote.

U ovom korizmenom vremenu, koje nas snažno potiče na obraćenje i na povratak Bogu, posebno je bremenita porukom evanđeoska riječ, koja se ostvaruje u liturgijskome navještaju, a objavljuje neizmjernu Božju ljubav. Čuli smo još jedanput tu predivnu prispodobu – neki će reći najljepšu – koju nam je Isus ostavio, o Ocu koji s raširenim rukama, iščekuje da se odlutali vrati u njegov zagrljaj.

Dok smo na zemaljskome putu događa nam se da i mi, poput mlađega sina, zatražimo nešto što smatramo da nam pripada, što smatramo da nam je Bog dužan dati, te se udaljujemo od istinskoga dobra i od istinskoga doma. Čovjeka privlače neka neistražena prostranstva; zavede ga ideja apsolutne slobode, počne zaboravljati da je sloboda dar od Boga; ponese ga želja za trošenjem bez ograničenja... I tako umnažamo lutanja te produžujemo svoj bijeg. Gospodin nam pokazuje koje se provalije otvaraju u nama i izvan nas, ako zaboravimo Očev dom i Njegovu ljubav.

3. Koliko je samo puta i naš Kardinal, upravo na proročkome tragu, upozoravao na posljedice za čovjeka, Crkvu i društvo, ako se zaboravi polazište Božje ljubavi, izvorište koje nam nije dano na raspolaganje. Naviještao je Boga koji ne prestaje čekati, niti onda kada je rasipnički potrošena dobrota, povrijeđena ljubav, poniženo vlastito dostojanstvo; kada čovjek misli da se životna glad može utažiti hranom koja nije u svome rastu zalijevana Božjim Duhom.

Vrijedno je vraćati se na životni govor toga pastira zagrebačke Crkve, jer iz tog je govora razvidan onaj isti pristup koji resi ljude privučene i prožete kršćanskom svetošću, one što žive uronjeni u Kristovu proročku, svećeničku i kraljevsku službu. Takvi svjedoci iznose Kristov nauk u poniznosti, žive ga u vjeri i strpljivosti, a druge ljude upućuju prema svjetlu neprolaznoga. Iz tog se pristupa danas lakše može vidjeti ispravnost Kardinalovih riječi i zalaganja. I ne samo to. U njegovim se riječima i djelima vidi način na koji je Crkva živjela svoje poslanje u povijesnim okolnostima.

Kardinal Kuharić je nas vjernike, kao i sav hrvatski narod, ne samo tješio u tegobama, nego i ispravljao, čak i onda kada je oholost bila prejaka, da bi se prihvatio njegov glas. Ali uvijek u nadi. Pozivao je da se ne padne u malodušnost te poticao da se ustane i krene prema izvoru radosti. Hrabrio je da se ne umori hodeći dugim i teškim putem prema Očevoj kući, pa makar bili iskušavani zlom i opterećeni križem. I sam se iskreno radovao kada je osjetio da je Bog progovorio i pokazao prisutnost raširenih ruku koje nude obnovljenu ljubav i novo ruho života milosti. Tim je otajstvom isprepleten cijeli njegov život.

4. Važnu je ulogu pridavao obitelji. Prepoznao je da je njegov život u obitelji bio skroman te da je upravo obitelj, osim skromnosti, njegovala i otvarala osjetljivost za druge, odgoj za dar i radost zbog zajedništva. U obitelji je učio moliti i prihvatio molitvu, s kojom je povezivao rad i odgovornost.

Temeljne obiteljske krjeposti unio je i u svoj svećenički poziv, na koji je odgovorio sa željom služenja u Crkvi i s velikim pouzdanjem u Isusa. Bila mu je draga Isusova riječ: Niste vi izabrali mene, nego sam ja izabrao vas, jer je znao da je to nadnaravni poziv koji se u njemu očitovao kao čvrsta odluka u vremenima koja su najavljivala razdoblje suočenosti Crkve s progonstvima.

Njegov odaziv nije bila tek težnja za nejasnim pojmom svećeništva, nego iskrena želja odgovoriti Božjem pozivu i služiti čovjeku. Iskusio je »krvavu kupelj« koju je njegovu naraštaju svećenika navijestio blaženi Alojzije Stepinac. No, sve što se događalo u susretu s nasiljem zapravo je potvrđivalo istinu da Crkvu vodi Božja providnost po ljudima koji se dopuste Bogom voditi. Koliko nam to i danas govori o važnosti podupiranja u ustrajnosti i toliko potrebne uzajamne privrženosti vjernika i svećenika.

Blagopokojni Kardinal rado se prisjećao vedrine, unatoč svega bolno proživljavanoga. To je evanđeoska snaga da se bez mržnje i sebičnosti iskreno ispovijeda ono što se vjeruje i zbog toga se i u vrijeme neslobode može biti slobodan.

5. Taj je stav kasnije posebno došao do izražaja u neprihvatanju lažne optužbe i osude bl. Alojzija i u hrabrom prihvaćanju nositelja istine i tumačenja njegova života, u kojemu se odražavala ne samo obrana ljudskoga dostojanstva, nego i sloboda Crkve u suočavanju s komunističkom ideologijom. Na primjeru te gorljivosti jasno je za svako vrijeme – a ne postoji nijedno povijesno razdoblje bez ideoloških težnja protiv čovječnosti – da nisu dostatni samo nauk i dokumenti, nego da su odlučujuće osobe koje utjelovljuju vrijednosti. Otkrivao je lik nadbiskupa Stepinca i time davao snagu vjernicima, potičući ujedno i na čuvanje vjerničkoga dostojanstva.

Nikada nije dvojio da je kardinal Stepinac svet čovjek. Mnogi su pošteni ljudi osjećali isto. Ali, to je bilo puno više od obrane nevinosti jednoga čovjeka. To se pretočilo u način življenja Crkve i u pastoralno djelovanje »Stepinčeve Crkve«: snažne u svijesti vjernika; katoličke u svemu što taj pojam znači; svjedočke u jednostavnosti i neustrašive u zajedništvu.

Dragi vjernici,

mi baštinici toga bogatstva, i danas smo iskušavani pokušajima razdora u istome Kristovu tijelu. Kardinal Kuharić je znao kakav nam je biser darovan i da je njegov sjaj moguće vidjeti samo ako se vjernici u neizmjerne snazi uma i duha drže zajedno. Poznavao je ljudsku grješnost, ali je uvijek isticao Božju veličinu i milosrđe koje jedino čini čudesna djela. Doživio je predivne primjere odgovornosti vjernika za svoju Crkvu. Njegov izričaj: »Mi odgovaramo za svoju Crkvu« – dopire i do nas u našoj odgovornosti svih vjernika. Jednako tako znao je da nije sam u svojoj službi, zbog čega je isticao: »Nadbiskup sâm ne može puno učiniti«. Kada

vjernici žive svoje poslanje uprisutnjuju Crkvu u svijetu, na svim putovima čovjeka. A svi smo pozvani da budemo pred Bogom i ponizni i zahvalni.

6. Svjesni smo, nadalje, da postoji puno razloga zbog kojih je Kardinal smatran braniteljem prava hrvatskoga naroda i ostao živjeti u spomenu kao zaslužnik za slobodu hrvatske Domovine. Imao je istančan smisao za pravdu, iz koje je ostao i njegov zalog, kojim nas trajno opominje naglašavajući važnost savjesnosti, poštenja, ulaganja u dobro zajednice, jer »kakvi budu ljudi takva će biti budućnost Hrvatske«.

Draga braćo i sestre, puno je vrlina koje rese toga našega pastira i koje treba dublje razmatrati. Sjećamo se njegove dobrote, proizišle iz vjernosti Kristu i Crkvi. Ostao je živjeti njegov kršćanski mir i nutarnja radost. Povijest će ga lako pamtititi kao promicatelja istine i branitelja pravde. Hrvatski ga narod prepoznaje kao čuvara hrvatske nade i kao uporište nacionalnoga jedinstva. A u svjetlu vjere prepoznamo ga i kao ogledalo Božjega milosrđa i ljubavi.

Blagopokojni Kardinal često je suprotstavljao otajstvo zla i ljubavi. Zbog toga nas poziva da promatramo Oca koji dopušta sinu da ode, poštujući slobodu, premda zna da taj odlazak ima bolne posljedice. Pozvani smo vidjeti Oca koji ne skida oka s obzora, nadajući se povratku; koji ne traži račun plaćene bezumnosti, nego se raduje sinovljevom povratku; Oca koji ne optužuje, koji grli, prima ne zahtijevajući opravdanja; koji zove na slavlje. Promatramo Oca kojemu nije teško izići i pred starijega sina, objasniti razloge svojih postupaka i svoga milosrđa. Takav je naš Bog koji je pozvao na nasljedovanje nadbiskupa Franju i nebrojeno puta po njemu naš pogled usmjerio prema križu i uskrsnuću.

7. Braćo i sestre, budući da se ispunila kanonska dob i da danas slavimo 10. obljetnicu smrti blagopokojnog kardinala Franje Kuharića, ujedno primjećujući kako traje i raste vjerna i molitvena povezanost s blagopokojnim Kardinalom, kao i na temelju osobnog poznavanja, posebno iz razdoblja života u njegovoj blizini i u zajedništvu s njime, od 1997. do njegove smrti, u ranim jutarnjim satima 11. ožujka 2002. godine, odlučio sam poduzeti što traži Crkva kako bi se ispitala mogućnost za pokretanje kanonskog postupka o životu i kršćanskim krijepostima blagopokojnog kardinala Franje Kuharića. Stoga ću narednih dana imenovati postulatora u kauzi.

Vas i sve do kojih dopire moja poruka pozivam da od danas na Ured postulature Zagrebačke nadbiskupije dostavljate svoja svjedočanstva o kardinalu Franji Kuhariću. To će pomoći sustavnom očuvanju spomena toga velikog sina Crkve i hrvatskoga naroda, ali će prikupljeni materijali biti ujedno temelj za onaj postupak kojim Crkva vrjednuje život nekoga vjernika u svjetlu Evanđelja i prosuđuje njegovu vrijednost u smislu primjera za nasljedovanje istih krijeposti. To nastojanje preporučujem u vaše molitve i usrdno stavljam pod zagovor Presvete Bogorodice Marije, Majke Crkve i blaženog Alojzija Stepinca.

U svojoj je oporuci blagopokojni Kardinal napisao: »Kao zagrebački nadbiskup i metropolit molim svoju veliku duhovnu obitelj – Zagrebačku nadbiskupiju i cijelu Crkvu u hrvatskom narodu da čuva i živi cjelovitu Katoličku vjeru u osobnom, obiteljskom i narodnom životu«. To je večeras i naša nakana, želja i molitva. Amen.